

Areszt Śledczy w Opolu
ul. Sądowa 4 45-033 Opole
Tel. 077 - 454-56-47 ÷ 49 lub 441-16-11 ÷ 17 Fax. 077 - 453-97-41
E-mail: as_opole@sw.gov.pl NIP 754-16-89-525 REGON 000599132

DD – 0912 – 1/09/19497

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2009 - 01 - 22

ZAL. 717 NR. 1201305

Opole, dnia 14 stycznia 2009r.

RPO – 602555/08

Biuro

Rzecznika Praw Obywatelskich 2009-01-27

Al. Solidarności 77

00-090 WARSZAWA

Odpowiadając na zalecenia oraz uwagi zgłaszane przez osadzonych zawarte w informacji o czynnościach, które z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich zostały przeprowadzone w Areszcie Śledczym w Opolu w dniach 26 ÷ 27 listopada 2008r. przekazane w piśmie RPO – 602555 – VII – 706/08/ZK/KMP z dnia 15.12.2008r. informuję.

1. W sprawie remontu łaźni ogólnej zostały podjęte działania polegające na przygotowaniu programu funkcjonalno – użytkowego, który jest już na ukończeniu. Program ten posłuży do wykonania pełnej dokumentacji projektowej, której ukończenie przewiduje się na koniec marca 2009r. Do prac remontowych przystąpimy natychmiast po uzyskaniu środków finansowych i wybraniu wykonawcy, przy czym część prac wykonywać będą osadzeni zatrudnieni przez tego wykonawcę.
2. Środki finansowe na remont dachu budynku penitencjarnego przyznano nam w 2005 roku. Natomiast w roku 2006 był przewidziany remont dachu. Po ogłoszeniu procedury przetargowej wybór wykonawcy nie doszedł do skutku, ponieważ środki te przekazane zostały ostatecznie przez dysponenta drugiego stopnia (OISW) na inny cel. Obecnie posiadamy pełną dokumentację techniczną, pozwolenie na budowę, które obowiązywało przez dwa lata i utraciło ważność w sierpniu 2007r. Co roku ponawiamy wniosek do jednostki nadrzędnej o przyznanie środków finansowych na remont dachu.
3. Remont cel mieszkalnych polegający na malowaniu ścian, stolarki okiennej oraz zabezpieczeń ochronnych przeprowadzany jest sukcesywnie w miarę potrzeb i możliwości finansowych jednostki. W pierwszej kolejności wyremontowane zostaną cele mieszkalne w oddziale III i IV. Przewiduje się zwiększenie ilości remontowanych cel poprzez wykorzystanie wdrażanych sukcesywnie programów z udziałem osadzonych obejmujących ten rodzaj przedsięwzięć i zadań.
4. Szczególnym zainteresowaniem kierownictwa jednostki pozostają zgłoszone przez osadzone w trakcie wizyty przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich problemy związane z postępowaniem funkcjonariuszy wobec osadzonych kobiet. Uważam, że są to przypadki jednostkowe wynikające bardziej z poczucia krzywdy osadzonych kobiet np. w przypadku ich ukarania dyscyplinarnego. Niemniej jednak, uprzedziłem

wszystkich funkcjonariuszy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej w przypadku stwierdzenia naruszenia nietykalności i praw osadzonych kobiet.

5. Zakupów artykułów żywnościowych, przemysłowych, prasy i wyrobów tytoniowych osadzeni mogą dokonywać w kantinie prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gastronomiczno – Handlowe

, z którym to została podpisana stosowna umowa. Nie posiadamy informacji o deklaracji podjęcia tego typu działalności przez inną firmę. Firma prowadzi działalność na zasadach rynkowych. Nie bierzemy bezpośredniego udziału w ustalaniu cen na poszczególne artykuły, natomiast zwracamy uwagę Prezesowi w przypadku nieuzasadnionej zbyt wysokiej ceny na artykuły tego samego rodzaju dostępne w pobliskich punktach handlowych. W piśmie z dnia 8.01.2009 roku Prezes firmy zadeklarował rozważenie możliwości nieznacznego obniżenia cen niektórych artykułów sprzedawanych w kantinie (w załączeniu kserokopia pisma Prezesa firmy z dnia 8.01.2008r.).

6. Stopień przeludnienia jednostki w ostatnim okresie ma tendencję spadkową. Największe występuje w oddziale I, gdzie przebywają osadzone kobiety. Na dzień 31.12.2008r. stan zaludnienia jednostki wynosił 330 osób na 349 miejsc pojemności, zaś w oddziale I ewidencyjnie przebywało 67 osób na 62 miejsca.
7. Środki czystości takie jak: płyn do naczyń, pasta do podłogi, proszek do szorowania urządzeń sanitarnych, pasta do czyszczenia urządzeń sanitarnych, płyn do WC, płyn do szyb, ścierki, szufelki, zmiotki wydawane są osadzonym raz w miesiącu w określonych dniach w celu zapewnienia higieny osobistej, czystości i dezynfekcji. Ilość przewidziana jest § 1 ust. 2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 roku (Dz.U.03.186.1820). Systematycznie dokonywane są przez personel medyczny Aresztu Śledczego w Opolu kontrole sanitarno-higieniczne wszystkich pomieszczeń znajdujących się w oddziałach mieszkalnych. W wyniku tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości związanych ze stanem sanitarnym pomieszczeń. Do pełnej oceny stanu sanitarnego jednostki można również przywołać ostatni protokół kontroli sanitarnej przeprowadzonej przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Opolu z dnia 5.08.2008r. w którym nie odnotowano żadnych uwag do stanu sanitarnego jednostki.

Nieszczelność okien w znacznym stopniu wynika, ze złego stanu stolarki okiennej. Jest ona wypaczona i wymaga wymiany. Okna są systematycznie remontowane poprzez okirowanie, pomalowanie i uszczelnianie. W planach perspektywicznych jest przewidziana sukcesywna wymiana zużytych okien.

W celach, w których przebywają osadzeni zapewniona jest odpowiednia wentylacja grawitacyjna, która razem z oknami, które można swobodnie otwierać lub uchylać umożliwia swobodną i dostateczną cyrkulację powietrza. Dla pełnej oceny stanu wentylacji jednostki można również przywołać protokoły okresowej kontroli przewodów kominowych (dymowych, spalinowych, wentylacyjnych) przeprowadzanych przez Zakład Usług Kominiarskich w Opolu. Stwierdzone usterki w trakcie kontroli są usuwane w miarę posiadanych możliwości.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17.10.2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U.03.186.1820) załącznik Nr 3 tabela nr 1 osadzonym do cel miesz-

kalnych z węzłem sanitarnym, wydaje się miednice plastikowe do prania ręcznego. Jedna miednica przysługuje na czterech osadzonych. Ponadto wydaje się komplet materacy, których okres używalności wynosi 60 miesięcy. Dwa razy w roku dokonywana jest klasyfikacja i likwidacja zużytych i zniszczonych (w tym zaplamionych) materacy. W to miejsce kupowane są nowe. Na uzasadnione prośby osadzonych dokonuje się wymiany materacy, które utraciły swoje walory podczas użytkowania. Nowo przybyłym do jednostki osadzonym wydawane jest wyposażenie w pełni zdatne do użytku.

8. Niedogodności, na które napotykają osadzeni w trakcie kąpieli w łaźni ogólnej zostaną usunięte po przeprowadzonym remoncie. Obecnie częstotliwość ciepłej kąpieli zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonania tymczasowego aresztowania oraz wykonania kary pozbawienia wolności, wynosi raz w tygodniu dla mężczyzn i dwa razy w tygodniu dla kobiet. Ponadto istnieje możliwość częstszej kąpieli z uwagi na stan zdrowia po uzyskaniu przez osadzonego pozytywnej opinii lub zalecenia lekarza.
9. Posiłki w Areszcie Śledczym w Opolu przygotowywane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 września 2003r., w sprawie określenia wartości dziennej normy żywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U.03. 167.1633) z uwzględnieniem: składników odżywczych i kaloryczności posiłków, ilości warzyw, urozmaicenia, zdolności produkcyjnej kuchni oraz fachowości personelu przygotowującego posiłki. Jałospis opracowywany jest przez młodszego inspektora z wykształcenia magistra inżyniera w zakresie zarządzania i inżynierii produkcji żywności.

Orientacyjna waga finalnego dania gotowego, posiłków podawanych w Areszcie Śledczym w Opolu również spełnia wytyczne zawarte w Zarządzeniu Nr 8/2004 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 23.08.2004r w sprawie gospodarki żywnościowej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Przeprowadzane kontrole w tym zakresie nie wykazały nieprawidłowości.

10. Wielkość opakowań wody mineralnej została określona przez administrację jednostki i wynika z ograniczonej powierzchni celi mieszkalnej oraz dążenia do zmniejszenia ilości odpadów segregowanych.
11. Każdy osadzony w Areszcie Śledczym w Opolu ma stały codzienny dostęp do lekarza w dniach i godzinach umieszczanych w Porządku Wewnętrzny AŚ Opole. Osadzeni zgłaszający się do lekarza są traktowani jako osoby potrzebujące pomocy lekarskiej. Wizyta lekarska składa się z badania podmiotowego (wywiad, skargi zdrowotne osadzonego) oraz w razie potrzeby badania przedmiotowego (fizykalnego). Badanie podmiotowe oraz przedmiotowe u osadzonych jest każdorazowo przeprowadzane według ogólnie przyjętych zasadach badania lekarskiego.
12. W myśl art. 112 Kkw, skazani mają prawo do co najmniej godzinnego spaceru. Nie jest określona pora udzielanych spacerów. Określa to wewnętrzne uregulowanie jakim są: plan spacerów oraz grafiki dla poszczególnych oddziałów mieszkalnych zatwierdzane przez dyrektora jednostki wg których osadzeni korzystają ze spacerów.

Nie jest prawdą, że korzystanie ze spacerów przez osadzonych w godzinach porannych - (od 7.15 – wyprowadzana pierwsza jest grupa osadzonych na plac spacerowy) - wynika tylko i wyłącznie z przyjętej w tutejszej jednostce praktyki, że nie-

zrealizowanie spaceru przez jedna grupę spacerową powoduje ogłoszenie spaceru dla kolejnej grupy. Nie zdarza się w ogóle, aby w godzinach porannych osadzeni nie korzystali ze spacerów. Cyklicznie następują zmiany pór korzystania ze spacerów przez poszczególne grupy osadzonych. Rozmiary placów spacerowych są optymalne do ilości osadzonych uczestniczących w spacerze.

13. Areszt Śledczy w Opolu ma wykupioną prenumeratę na 4 egzemplarze gazet, które są wydawane na poszczególne oddziały mieszkalne i które osadzeni mogą pobierać od wychowawców tych oddziałów. Planuje się zwiększenie prenumeraty do 6 sztuk, z czego 2 sztuki znajdowałyby się na świetlicach oddziałów mieszkalnych. Ponadto osadzeni są zaopatrywani co tydzień w gazetę katolicką - Gość Niedzielny.

W grudniu 2008 r., w Areszcie Śledczym w Opolu został wdrożony program Readaptacji Społecznej – „Przez kulturę do wolności”. Program ten jest adresowany zarówno do wszystkich nowo przyjętych osób do tutejszej jednostki, jak i osób, które już odbywają karę pozbawienia wolności.

Na rzecz w/w programu został zakupiony sprzęt kulturalno-oświatowy w postaci 20 paletek do tenisa stołowego, piłek do koszykówki, szachów, bile do bilarda, kije do bilarda, nowe sukno na stół bilardowy znajdujący się na świetlicy oddziału IV, oraz został wzbogacony księgozbiór biblioteczny o nowe pozycje, również o podstawowe akty prawne, o których mowa w art. 79b § 1 Kkw i 210 Kkw, które znajdują się u wychowawców poszczególnych oddziałów mieszkalnych.

Od czasu wdrożenia w/w programu osadzeni na poszczególnych oddziałach mieszkalnych mają możliwość wypożyczenia aktualnego spisu książek znajdujących się na stanie biblioteki tutejszej jednostki u oddziałowych poszczególnych oddziałów mieszkalnych.

Na terenie tutejszego aresztu organizowane są różnego rodzaju konkursy szachowe, bilardowe, gier telewizyjnych. Przeprowadzane są comiesięczne konkursy wiedzy ogólnej dla wszystkich skazanych jak i tymczasowo aresztowanych tutejszej jednostki.

Przeprowadzane były różnego rodzaju imprezy okolicznościowe, np.:

- z okazji dnia dziecka,
- mikołajek,
- koncerty dla skazanych kobiet przez osadzonych mężczyzn,
- emisja sztuki teatralnej pt. "Hamlet",
- występ pensjonariuszy Domu Kombatanta w Opolu,
- przeprowadzane były różnego rodzaju wycieczki i rajdów po okolicznych górach dla skazanych kobiet odbywających karę w zakładzie karnym typu pół-otwartego i otwartego,
- spotkanie z przyjacielem ojca świętego p. Eugeniuszem Mrozem,
- emisje filmów dla osadzonych przez zakładową sieć AZART.

14. Odczucie osadzonych wobec, których wymierzono kary dyscyplinarne, że były one zbyt surowe jest subiektywne. Dyrektorzy wymierzając karę dyscyplinarną zgodną z art. 143 § 1 Kkw uwzględniali stopień zawinienia i zasady indywidualizacji mając w szczególności na względzie rodzaj i okoliczności czynu, stosunek do popełnionego przekroczenia, dotychczasową postawę, cechy osobowościowe, stan zdrowia osadzonego oraz cele wychowawcze. Wielokrotnie odstępowano od wymierzenia kary dyscyplinarnej pozostając na rozmowie ostrzegawczej. Osadzonych pouczano o pra-

prawie odwołania się od decyzji do IV Wydziału Penitencjarnego Sadu Okręgowego w trybie art. 7 kkw. W 2008 roku były 3 skargi osadzonych na ukaranie dyscyplinarne – na dwie udzieliłem wyjaśnień do Sądu Okręgowego IV Wydział Penitencjarny w Opolu, jedna została uznana za bezzasadną przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Opolu.

Załącznik – 1 szt.

Wyk. w 2-ch egz.

1 egz. - Adresat

2 egz. – AŚ Opole

WŚ/PK

DYREKTOR
Aresztu Śledczego w Opolu
ppk mgr Andrzej Skorupka

05.02.2009r.
mgr Zbigniew Kuźma
Główny Specjalista

deponatem s/ w dn. 07.01.2008 r.